

Vítězem voleb SNK, starostou Antonín Marinov

Ve dnech 5. a 6. října 2018 se po čtyřech letech opět konaly volby do zastupitelstev obcí. Do volebního klání o devět mandátů se zúčastnily sice tři volební strany, ale jen 11 kandidátů. V porovnání se sousedním městem Králíky, kde kandidovalo plných 9 kandidátek po 15 lidech(!), je to velmi málo, zvláště přihlédneme-li k tomu, že kandidátky Moravanů a KDU-ČSL byly obsazeny jediným kandidátem.

Nebylo proto velkým překvapením, že nejvíce hlasů získala kandidátka SNK - Sdružení nezávislých kandidátů a získala tak všech devět mandátů v novém Zastupitelstvu obce Malá Morava. Jeho první zasedání pak zvolilo do čela obce opět pana Antonína Marinova a neuvolněným místostarostou se stal pan Walter Köhler.

Protože vítězná volební strana nemá žádného náhradníka, muselo de facto mandát přijmout všech devět kandidátů. Jakékoliv odmítnutí či pozdější vzdání se mandátu by vedlo ke snížení počtu zastupitelů, což by práci zastupitelstva

obce mohlo značně zkomplikovat. Není totiž možné, aby zastupitelstvo případně doplnili kandidáti jiných volebních stran, které mandát nezískaly.

Věřme ale, že si zvolení zastupitelé, ti staří i nové tváře, svého mandátu váží a pro své spoluobčany, kteří jim dali důvěru, budou pracovat svědomitě a ku prospěchu celé obce. Je také dobře, že volební účast 57,91 procent svědčí o tom, že ještě stále není našim lidem jedno, kdo jejich obec spravuje.

Současně s volbami do zastupitelstva se konaly doplňovací volby do Senátu České republiky. Vítězem v senátním obvodu Šumperk se letos stal Mgr. Miroslav Adámek z hnutí ANO, který ve druhém kole porazil protikandidáta Mgr. Bc. Zdeňka Brože z KDU+NV.

Komunálními volbám se věnujeme také uvnitř dnešního vydání Devítky, a to nejen zveřejněným úplnými výsledky voleb za obec jako celek, ale i za jednotlivé volební okrsky, dále pak zápi-

sem z úvodního jednání zastupitelstva a krátkým rozhovorem se staronovým starostou obce Malá Morava, panem Antonínem Marinovem.

Letní, nebo zimní čas?

Konec střídání časů se blíží. Podle rozhodnutí Evropské unie by se členské země měly rozhodnout, který budou využívat. Chtějí si ale Češi ponechat letní, nebo zimní? Redaktoři TN.cz vyrazili do ulic a zjišťovali, který čas se obyvatelům České republiky více zamlouvá a jak na ně střídání času dopadá.

Pokračování střídání letního a zimního času si v anketě TN.cz nepřál skoro nikdo z dotázaných. Více lidem by ale vyhovovalo, pokud by se po celý rok využíval letní čas.

„Přehazování času mi přijde jako hloupost. Určitě jsem pro letní čas, přijde mi, že je to ten správný. Někdo říká, že je správný ten zimní čas, ale já bych byla pro letní,“ odpověděla na dotaz redaktorů TN.cz jedna z dotázaných.

Ovšem i zimní čas má své zastánce. „Byla bych pro zimní čas. Děti nemusí tak brzo vstávat do školy a dospělí do práce. Ráno není tma, vstává se mi líp, když je sluníčko a teplo,“ odpověděla další respondentka.

O tom, který čas se v budoucnu prosadí, začali jednat ministři dopravy členských zemí Evropské unie na neformálním setkání ve Štýrském Hradci. Za Českou republiku vyjel do Rakouska ministr dopravy Dan Ťok.

„Česká republika upřednostňuje dohodu v rámci celé Evropské unie, aby pak nedocházelo v rámci jednotlivých členských států k přechodu na různé časy. Nemůže se stát, že by například sousední Německo, Rakousko, Polsko nebo Slovensko měly různé časy než Česká republika,“ sdělila TN.cz mluvčí Ministerstva dopravy Lenka Rezková.

A co čtenáři Devítky? Jaký čas byste preferovali vy? Ten přirozený, který máme nyní, kdy je v poledne největší světlo a o půlnoci největší tma, nebo naopak ten letní, kdy je světlo dlouho do večera? Napište nám.

Připravil Petr Mahel
Zdroj: kurzy.cz/zpravy

Další Podbělníkovo gulášobraní

Jako růže v trní? To určitě ne, ale jistě je, že vítězem letošního ročníku Podbělníkova gulášobraní v Penzionu Sport ve Vojtěškově se stal pan Radomír Ščambura.

Foto Kamila Tóthová

OBEC MALÁ MORAVA VÁS ZVE NA

PROGRAM:

15.00 - ZAHÁJENÍ

VYSTOUPENÍ DĚTÍ
Z MŠ MALÁ MORAVA

15.15 - ZÁBAVNÝ PROGRAM

PRO DĚTI: KLAUNSKÁ SHOW,
ČERTOVSKÁ DISKOTÉKA
S MICHAELOU SLOUKOVOU
A MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA

17.00 - SLAVNOSTNÍ ROZSVÍCENÍ

A ZPÍVÁNÍ POD VÁNOČNÍM
STROMEM S DĚTSKÝM
PĚVECKÝM SBOREM
Z BOHDÍKOVA

18.00 - HRAJE SKUPINA

PROTEKTOR

PÁTEK
30.11.2018

15.00 HODIN
U OBECNÍHO
ÚŘADU

OBČERSTVENÍ
ZAJIŠTĚNO

Můžete se také
těšit na vepřové
speciality z domácí
zabijačky.

ROZSVÍCENÍ
VÁNOČNÍHO
STROMU

Pro případ
nepříznivého
počasí
je připraven
vytápěný
velkokapacitní
stan.

Výsledky voleb do Zastupitelstva obce Malá Morava, které se konaly ve dnech 5. a 6. 10. 2018

Přinášíme vám přehledné výsledky letošních komunálních voleb na Malé Moravě, a to nejen celkové, ale i za jednotlivé okrsky. Najdete zde také kompletní seznam všech devíti nově zvolených zastupitelů.

Malá Morava - souhrn

Počet volených členů zastupitelstva - 9, počet volebních obvodů - 4, voličů v seznamu - 430, vydaných obálek - 249, odevzdaných obálek - 249, platných hlasů - 1 678, volební účast - 57,91 %.

Strana	zisk hlasů	kandidátů	úspěšnost %	zisk mandátů
Moravané	43	1	23,06	0
KDU-ČSL	74	1	39,69	0
SNK-SNK	1 561	9	93,02	9

Zvolení kandidáti

Všichni jsou z kandidátky Sdružení nezávislých kandidátů - SNK, nezávislí kandidáti a bezpartijní.

Pořadí a jméno	věk	získal hlasů
1. Antonín Marinov	46 let	209
2. Walter Köhler	57 let	180
3. Pavel Morong	40 let	177
4. Mgr. Olga Špíková	35 let	175
5. Štěpán Morong	45 let	171
6. Jan Kouřil	41 let	169
7. Ing. René Šebek	61 let	167
8. Karel Svoboda	66 let	157
9. Petr Pospíchal	51 let	156

Okrsek 1 (Vysoký Potok)

Voličů v seznamu - 127, vydaných obálek - 67, odevzdaných obálek - 67, platných hlasů - 459, volební účast - 52,76 %.

Kandidátní listina	zisk hlasů	v %
Moravané	11	2,40
KDU-ČSL	21	4,58
SNK-SNK	427	93,02

Okrsek 2 (Malá Morava)

Voličů v seznamu - 98, vydaných obálek - 59, odevzdaných obálek - 59, platných hlasů - 423, volební účast - 60,20 %.

Kandidátní listina	zisk hlasů	v %
Moravané	9	2,13
KDU-ČSL	9	2,13
SNK-SNK	405	95,74

Okrsek 3 (Podlesí)

Voličů v seznamu - 85, vydaných obálek - 44, odevzdaných obálek - 44, platných hlasů - 267, volební účast - 51,76 %.

Kandidátní listina	zisk hlasů	v %
Moravané	7	2,62
KDU-ČSL	10	3,75
SNK-SNK	250	93,63

Okrsek 4 (Vojtíškov)

Voličů v seznamu - 120, vydaných obálek - 79, odevzdaných obálek - 79, platných hlasů - 529, volební účast - 65,83 %.

Kandidátní listina	zisk hlasů	v %
Moravané	16	3,02
KDU-ČSL	34	6,43
SNK-SNK	479	90,55

Zdroj: Český statistický úřad

První volič letošních komunálních voleb, který netrpělivě čekal, až budou dvě hodiny, aby mohl do urny vhodit svůj hlas. Foto Kamila Tóthová

„Čeká nás hlavně hodně práce.“

Požádali jsme o několik slov staronového starosty obce Malá Morava pan Antonína Marinova.

Na úvod našeho krátkého rozhovoru mi dovolu, abych Vám nejprve poblahopřál k volebnímu vítězství a obhajobě pozice starosty.

Děkuji. A dovolu mi, abych při této příležitosti poděkoval všem voličům, kteří svým hlasem zvolili podobu nového zastupitelstva obce. Tato podpora je ohromně zavazující a doufám, že voliče neklameme a budou s naší prací spokojeni.

Výsledek voleb se dal již předem předpokládat, protože kandidátky s jediným kandidátem měly šanci jen teoretickou. Není škoda, že do volebního klání šlo jen tak málo lidí? Trochu to připomínalo jednotnou kandidátku Národní fronty z dob minulých.

Je pravdou, že v minulých volbách občané vybírali své zastupitele z jednoho samostatného

kandidáta a tří volebních stran, ovšem letošní výsledky voleb byly podobné, i když lidé měli na výběr pouze ze dvou samostatných kandidátů a jedné volební strany. Já ale zastávám názor, že ten, kdo se chce podílet na chodu obce, nemusí být jenom přímo zvolený zástupce. Každý, kdo přijde s rozumnou myšlenkou má u nás dveře otevřené a nemusí čekat až do nových voleb.

Volební účast byla na Malé Moravě téměř 58 %, což je mnohem víc než celostátní průměr. Do roku 2026 nás čekají nějaké volby každý rok, je dobře, že tu lidé mají zájem o věci veřejné a chodí volit?

Myslím, že lidé v naší vesnici zájem o věci veřejné mají. To dokazuje i letošní volební účast. Ta je zhruba o 11 % vyšší než celorepublikový průměr. Faktem ovšem je, že největší volební účast bývá u voleb, které se občanů nejvíce týkají a těmi jsou právě volby komunální. Zájem o volby klesá v případech voleb do Senátu a Ev-

ropského parlamentu. V rámci republiky ovšem lidé nechodí volit zejména proto, že jsou znechuceni politikou a nelíbí se jim vzájemné napadání a osočování politických hnutí.

A něco optimistického závěrem. Jste spolu s novým zastupitelstvem obce na prahu dalšího volebního období. Co Vás v něm čeká?

Čeká nás hlavně hodně práce. Chceme pokračovat v rozpracovaných projektech zejména na opravy a údržbu obecního majetku, opravy silnic a rozvoj veřejného prostranství. A i nadále se budeme snažit podporovat všechny ty, kteří mají zájem o rozvoj naší vesnice, aktivní občany, mládež, sportovní kluby, spolky ale i podnikatele, za kterým je vidět kus odvedené práce pro obec.

Děkuji Vám za rozhovor.

Za Devítku se vyptával
Arnošt Juránek

Moravský zemský strom

Dne 31. srpna 2018 byl na pozemku v katastru obce Malá Morava při silniční křižovatce na Zlatý Potok vysazen moravský zemský strom.

Sází se stromy na oslavu kde čeho: konce starého režimu, začátku režimu jiného, na bratrství, při příležitosti návštěvy nějakého papaláše... Proč ne? Ale jsou to stromy – památníky, které nám mají připomínat mnohdy události, na které chceme rychle zapomenout.

Teď je tu jiná myšlenka: zasadme strom, který nám bude připomínat naše vlastní kořeny, místa odkud pocházíme, symbol naší příslušnosti k určitému místu, k určité zemi.

Podle současných sociálních inženýrů a ideologů má být smyslem našeho života úspěch, finanční zajištění, spousta zábavy, užívání si života za každou cenu. Mysli jen na sebe a na svůj prospěch, neohlížej se na druhé, stěhuj se z místa na

místo vždy tam, kde se budeš mít lépe. Dnes žiješ zde, zítra zase jinde. Vytrácí se vědomí zázemí, vytrácí se pojmy jako rodina, zodpovědnost, domov, hrdost na rodnou zemi.

Naší rodnou zemí je Morava. Země s téměř tisíc pět set let starou historií a tradicí, země, která měla přestat existovat už po roce 1918 a nemá existovat ani v představách současných vládců České republiky. Trochu obměním slova ze závěrečné věty organizátora akce pana Petra Mahela z pozvánky na akci:

Vysazení zemského stromu bude připomínkou, že tak, jako strom zapustí kořeny do půdy, tak Morava měla, má a bude mít své kořeny v Evropě, tak Moravané měli, mají a budou mít své kořeny ve své moravské zemi.

Je pravdou, že sázení zemského stromu nepřilákalo davy zájemců. Přesto jsou organizátoři – členové spolku Království Králického Sněžníku přesvědčeni o užitečnosti akce. Za rok se bude konat na stejném místě shromáždění příznivců myšlenky s předpokladem, že v dalších letech bude akce napodobována i v dalších obcích Moravy.

Ing. Milan Trnka, Brno

Poděkování

Poděkování za úspěšnou akci sázení moravského zemského stromu.

Rád bych touto cestou poděkoval panu Waltru Köhlerovi, že umožnil vysazení stromu na svém pozemku, panu Jiřímu Köhlerovi, že akci zorganizoval, panu Milanu Mitvalskému, že nám zapůjčil dřevěné tyčky a panu Zdeňku Mikulíčovi, že poctivě denně strom zaléval až do příchodu deště.

*Za spolek Království Králického Sněžníku
Petr Mahel*

Vyhodnocení systému třídění odpadů

Vážení občane,

rádi bychom vás upozornili, že jsou v odpadových účtech na www.mojeodpadky.cz nahrané EKO body za třídění odpadů, za efektivní využívání sběrných nádob a pytlů, a především za snižování produkce odpadů. Prosíme o kontrolu přidělených EKO bodů a svezných odpadů, aby se předešlo případným nedorozuměním při platbě poplatku za odpady.

Na co je dobré se zaměřit?

1) Zkontrolujte si, prosím, v Inventuře stanoviště, zda máte uvedeny všechny osoby a zda u nich máte správně vyplněný čas na stanovišti. Například u studentů, kteří domů jezdí jen na víkendy, je dobré uvést čas 0,5 na stanovišti a u osob s trvalým pobytem, které se na stanovišti fyzicky nezdržují, je dobré uvést čas 0. Díky tomu se budou získané body a obslužený objem všech nádob a pytlů dělit správně.

2) U domácností, které mají málo odpadů k třídění, se vyplátí vyplnit Odpadový dotazník a uvést v něm všech pět způsobů, jakými v dané domácnosti dochází ke snižování produkce odpadů. Díky tomu systém začne sledovat poměr mezi obsluženým objemem nádob a pytlů u tříděného a u směsného odpadu. Domácnostem, které vytřídí více jak třetinu odpadů a mají malý obslužený objem, se přičítá patřičné EKO body za snižování produkce odpadů.

Jak se přihlásit do odpadového účtu?

Do odpadového účtu se můžete přihlásit prostřednictvím webu www.mojeodpadky.cz a pomocí přihlašovacích údajů (LOGIN, HESLO – tyto údaje naleznete na archu s čárovými kódy).

V případě nejasností se na nás neváhejte obrátit prostřednictvím chatovacího okna na www.mojeodpadky.cz nebo na e-mail kolektiv@mojeodpadky.cz.

*S pozdravem kolektiv
MOJE ODPADKY*

Naši jubilanti

V září oslavila 70 let
paní **Ludmila POSTŘEHOVSKÁ.**

V říjnu oslavila 80 let
paní **Emilie HECLOVÁ**
a 70 let oslavil

pan **Stanislav KALMAN.**

V listopadu slaví 75 let
paní **Marie HOMOLOVÁ,**
70 let

pan **Pavel NETOLICKÝ**
a 65 let

paní **Eva KALMANOVÁ.**

Na kontrolu komínů je nejvyšší čas, jinak riskujete malér i pokutu

Nejvhodnějším obdobím pro kontrolu komínů je doba po ukončení topné sezóny, nebo před jejím začátkem. A protože ta letošní je prakticky tady, máte nejvyšší čas na prohlédnutí komína odborníkem. Jinak riskujete vznik požáru i mnohatisícovou pokutu.

Každoročně hasiči po celé České republice likvidují stovky požárů způsobených komíny. U většiny z nich se sice požár omezí pouze na prostor komína, i tak ale škody dosahují mnoha desítek milionů korun, výjimkou nejsou ani mrtví či zranění.

Například během loňské topné sezóny (od října 2017 do března 2018), došlo k 965 požárům způsobených komíny. Přímá škoda dosáhla částky 64,1 milionů korun. Při těchto požárech dva lidé zemřeli a 46 osob se zranilo. Během celého roku 2017 pak došlo k 1028 požárům od komínů, celková výše škod se vyšplhala na více než 70 milionů korun, jeden člověk na následky požáru zemřel a 42 lidí bylo zraněno.

„Nejvíce požárů vznikne přímo v komíně, kde se vznítí nevyčištěné saze. Jen během loňské topné sezóny bylo takových požárů 846 z celkového počtu 965. Mezi další příčiny požárů patří nevhodná konstrukce komína, zadržování trám v komíně a špatné spáry v komíně,“ doplnila Nicole Zaoralová, tisková mluvčí Hasičského záchranného sboru ČR.

Nejvíce požárů vznikne přímo v komíně, kde se vznítí nevyčištěné saze.

Pokuta až 10 tisíc korun

Povinností každého majitele nemovitosti je udržovat spalinové cesty funkční a bezpečné, což znamená, že je třeba se starat o pravidelné čištění. „Podle zákona by váš komín měl alespoň jednou ročně prohlédnout kominík. U spotřebičů na pevná paliva byste pak čištění měli provést třikrát ročně,“ upozornil Václav Geletič ze Slavia pojišťovny.

I přesto, že mají lidé podle zákona možnost si komín vyčistit sami, jednou ročně však musí kontrolu spalinové cesty provést oprávněný kominík. Jinak vám hrozí až desetitisícová pokuta.

Co si může majitel nemovitosti zkontrolovat sám

- Je kouřovod řádně upevněn?
- Není spotřebič nebo kouřovod propálený?
- Fungují uzávěry komínových dvířek?
- Jsou funkční přírodní šňůry a zásuvky u kotle?
- Je dimenzování pojistek v případě elektrických spotřebičů dostatečné?
- Je komín celistvý, neprodyšný, bez spár a omítnutý?
- Je zařízení domácnosti v dostatečném odstupu od tepelného zdroje, příp. je použita tepelná a nehořlavá izolace?

Kromě pokuty, která hrozí majiteli, pokud odborné vyčištění komína nezajistí, může v případě způsobené škody požárem dojít i ke zkrácení či dokonce odmítnutí pojistného plnění od pojišťovny, jestliže by se prokázalo, že k požáru došlo v důsledku zanedbání péče o komín.

A v případě, že by kvůli požáru došlo i k poškození majetku sousedů, případně ke zranění či

dokonce úmrtí, náklady za vzniklou škodu jdou pochopitelně na vrub toho, kdo údržbu komína podcenil.

Kominíka si můžete prověřit

Řádné čištění a kontrolu komínů si prostřednictvím kominické firmy musí zajistit majitelé objektů sami.

„Ovšem někdy vás může navštívit někdo, kdo tvrdí, že je kominík, a udělá vám revizi. Může to být skutečný odborník, ale bez prověření a referencí byste s ním dohodu o provedení revize uzavírat neměli. Může se stát, že je to pouhý laik, který tak vydělá na důvěřivých lidech. Revizi fakticky neudělá, a pokud dojde k požáru a škodě, zjistíte, že jste naletěli podvodníkovi,“ upozornil Geletič.

Abyste tedy měli jistotu, že nenaletíte „falešnému kominíkovi“, který k revizi spalinových

cest vůbec nemá oprávnění, můžete si ho prověřit prostřednictvím nové aplikace pro ověřování revizních techniků spalinových cest, kterou na svých stránkách spustilo MV – generální ředitelství HZS ČR.

Co dělat, když v komíně začne hořet

V případě, že ve vašem komíně začne hořet, urychleně odstraňte veškerý hořlavý materiál z jeho blízkosti. Zavolejte na linku 150 nebo 112.

„Požár v komíně nikdy nehaste vodou, mohlo by dojít k jeho popraskání nebo i výbuchu. Do příjezdu hasičů je možné krotit plameny vhašováním písku vymetacími dvířky nebo ze střechy do komína,“ doporučila Zaoralová.

Barbora Buřinská
Zdroj: novinky.cz
22. října 2018

PLAVÁNÍ MIMINEK
od 6 měsíců do 1 roku

Pro miminka je voda přirozeným prostředím, pohybem ve vodě si rozšiřují své pohybové schopnosti, naučí se zadržet dech, potápět, skákat, napanikařit při pádu do vody. Přitom mají vedle sebe jistotu - mámu nebo tátu a ještě si u toho říkáme básničky.

Každý čtvrtek 8:45 – 9:15
přijďte o 15 min. dříve
Wellness hotel Vista I Dolní Morava
Cena 195,- za lekci I platí se v recepci wellness

Informace – Renata Eisenvortová tel.: 728 214 379
Wellness recepce Vista tel.: 730 162 379

Od října platí pro motoristy řada změn

Od začátku října platí hned několik důležitých změn pro motoristy, které přinesla schválená novela o provozu na pozemních komunikacích. Například se zmenšil obsah povinné výbavy vozidel, řidiči už nemusí s sebou vozit náhradní žárovky, pojistky nebo rezervu. Zároveň už také nemusí měnit lékárníčku po vypršení doby její expirace.

Při vjezdu do kolon nově platí povinnost vytvářet záchranářskou uličku mezi levým a přílehajícím jízdním pruhem.

Motorkáři zároveň už nemusí na kontrolu emisí a za stáčení tachometrů od stejného data hrozí až půlmiliónová pokuta.

Povinná výbava bez rezervy a pojistky

Povinná výbava a obsah lékárníčky v autech se zjednodušila. „Nově v autě v rámci povinné vý-

bavy nemusí být náhradní pojistky, rezerva, klíč na matice ani příruční zvedák – ovšem pouze za předpokladu, že má provozovatel auta zajištěnou asistenční službu, která výměnu poškozené pneumatiky na území České republiky nepřetržitě dělá,“ informoval ministr dopravy Dan Ťok (za ANO).

Prošlé lékárníčky se nemusí měnit

V lékárníčce nově od 1. října 2018 nemusí být trojčipový šátek, náplast s polštářkem a plastová rouška a lékárníčka nebude nutné měnit kvůli expiraci.

Autolékárníčky bylo dosud nutné po vypršení jejich trvanlivosti vyměnit, jinak řidičům hrozila při silniční kontrole pokuta až 2 000 korun.

Pozor na uličku pro sanitky

Od října musí řidiči nově při doježdění do ko-

lon vytvářet záchranářskou uličku, tedy prostor pro projíždějící sanitky a auta policie či hasičů mezi levým a přílehajícím jízdním pruhem. Dotsud byla povinnost vytvořit záchranářskou uličku mezi pravým a vedlejším jízdním pruhem.

Novinka v praxi znamená, že odteď budou muset doleva uhybat pouze řidiči v levém jízdním pruhu, ostatní budou mít povinnost uhnout záchranářům doprava. Do prostoru záchranářské uličky smějí vjet pouze vozidla s právem přednostní jízdy, vozidla správce pozemní komunikace a vozidla sloužící k odstranění následků dopravní nehody nebo překážky provozu na pozemních komunikacích.

Za neoprávněný vjezd do uličky může být uložena pokuta až 2 500 korun. Tímto krokem došlo podle Ťoka ke sjednocení pravidel s okolními státy, zejména s Německem, Rakouskem a také se Slovenskem, které chystá totožnou úpravu.

Motorkáři na STK jednou za čtyři roky

Pro větší motocykly byla nově stanovena lhůta na pravidelné kontroly na Stanicích technické kontroly (STK). První kontrola u nových motocyklů bude po šesti letech, další vždy až po čtyřech letech namísto současných dvouletých cyklů.

Vedle mopedů odteď ani motoroky s hmotností nad 400 kg nemusí absolvovat měření emisí. „Motorkářům jsme vyšli vstříc. Ve většině případů se jedná o hobby záležitost, své stroje motorkáři zpravidla udržují ve velmi dobrém technickém stavu. Praxe navíc ukázala, že lhůta čtyři roky pro pravidelnou kontrolu na STK je dostačující,“ uvedl k tomu Ťok.

Sankce za nelegální stáčení tachometrů

Novela zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích také nově zavádí až půlmiliónovou sankci za nelegální stáčení tachometrů. Podle Ťoka případné postihy míří především na jednotlivce a společnosti, které tachometry stácejí opakovaně a za úplatu. „Běžné řidiče, kteří omylem koupí auto se stočeným tachometrem, poškozovat nechceme,“ ujistil ministr.

Jak dále upozornil, nově se zavádí i pokuta až 50 tisíc korun pro mechanika, který při opravě nebo výměně tachometru nevystaví protokol, a sankce až 10 tisíc korun, pokud tento protokol při kontrole na STK nepředloží provozovatel vozidla.

Podle českého europoslance Tomáše Zdechovského (KDU-ČSL) se problém se stáčením kilometrů týká všech zemí EU, přičemž v její východní části může být počet prodávaných ojetin se zmanipulovanými počítadly o něco větší. V Rumunsku a Bulharsku to podle Zdechovského může být až 80 procent, v Česku kolem 50 procent.

Ministerstvo dopravy se stáčením tachometrů zabývá několik let. Prvním krokem byla příprava aplikace www.kontrolatachometru.cz, kde lze po zadání VIN zkontrolovat tachometr podle technických prohlídek. Dalším krokem bylo zavedení fotodokumentace na STK a stanicích měření emisí. Na příští rok ministerstvo chystá úpravu informačního systému STK, která bude automaticky upozorňovat na všechny případy, kdy by během kontroly na STK byl zjištěn nižší stav počítadla tachometru než při předchozí kontrole.

Den válečných veteránů

11. listopad je na naší těžce zkoušené zeměkouli zasvěcen válečným veteránům. 11. listopad 1918 se bohužel nestal posledním zdrojem válečných veteránů. 11. listopad se týká válečných veteránů vyrobených naší civilizací i při dalších různých příležitostech do dnešního data.

Den válečných veteránů je výzvou k zamýšlení lidí i na Šumpersku. Nemůžeme tvrdit, že pro krásné Jeseníky a jejich okolí nejsou váleční veteráni a důsledky různých válek problém. Lidé, zastavme se a popracujme si s tímto tématem, každý podle své

myšlenkové mapy.

Věřím, že se najdou lidé snažící se potlačit jistou míru pohodlnosti a najít sami pro sebe poznání z konce 1. světové války v minulém století, poznání platná pro život ve století následujícím.

Přeji i Vám příjemný pocit z konkrétního výsledku zamýšlení, přičemž se nemusíte myšlenkami dotýkat úrovně geniality.

*Za členy Československé obce legionářské
v Šumperku a okolí
Ing. Jiří Skrbek*

— Stanovisko k rozhovoru —

s kandidátem za KDU-ČSL panem Maxmiliánem Ščamburou z Vojtíškova, který vyšel v Devítce č. 4/2018.

Se zájmem jsem si přečetl výše zmíněný rozhovor. Z tohoto rozhovoru mě nejvíce zaujalo stanovisko pana Ščambury k využití bývalé školy na Malé Moravě. Na rozdíl od něho jsem přesvědčen, že využití budovy základní školy jako muzeum bylo správné rozhodnutí.

Vím, že zastupitelstvo dlouho hledalo řešení jak školu využít. Nabízely se různé varianty, včetně těch, které pan Ščambura v rozhovoru zmiňuje. Nakonec zvítězilo, podle mě, nejrozumnější řešení, a to muzeum. Škola byla postavena ke konci 19. století. Nejsem odborníkem přes stavebnictví, jsem ale přesvědčen, že jakákoliv přestavba na cokoliv, by byla náročná, drahá a vzhledem ke stáří budovy neefektivní. Jistě se také nedalo čekat na zájem o budovu z venčí. Je dobře, že budova bude stále připomínat školu, která vždy patřila do každé vesnice, jako symbol vzdělávání.

Z vlastní zkušenosti vím, že v mnoha domácnostech se stále nacházejí různé staré věci, které doma zabírají jen místo, lidé k nim ale mají určitý citový vztah. Proto je dávno nevhodili. Rádi je tedy dají s dobrým pocitem do muzea. Starším lidem připomínají dětství. Mladým zase ukazuje vynalézavost našich předků při usnadňování

těžké práce řemeslnické, tak i v zemědělství. Do muzea na Malé Moravě lidé přinášejí různé staré věci, které by se jinak vyhodily. Je jen dobře, že se uchovají pro další generace včetně historické budovy školy. Osobně jsem proto přesvědčen, že místní zastupitelstvo rozhodlo správně ve využití budovy.

Rád cestuji po České republice a navštěvuji muzea. Letos, v blízkosti Třeboně, při toulkách na kole, jsme dojeli do jedné malé vesnice. Nedalo se přehlédnout, že obec má muzeum v bývalé škole. Prohlídku jsme uskutečnili na základě telefonického požadavku. Během krátké doby se dostavila paní, která nás muzeem provedla. Vyžádání telefonem nás neodradilo. Paní průvodkyně byla velmi milá a vstřícná. Takto to jistě bezproblémově funguje i v muzeu na Malé Moravě.

Závěrem, jako občan Malé Moravy, chci poděkovat všem, kteří se o tak zásluhou činnost postarali. Také těm, kteří se o fungování muzea starají. Jedná se o zásluhou práci, která jistě zabere spoustu času a vyžaduje nemalou trpělivost a vynalézavost.

JUDr. Karel Reichl, Vysoká

Zápis z 1. ustavujícího zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného 1. 11. 2018 v zasedací místnosti obecního úřadu od 16.00 hod.

Poznámka: - Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Zveřejněné osoby jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce: Walter Köhler (1), Jan Kouřil (2), Antonín Marinov (3), Pavel Morong (4), Štěpán Morong (5), Petr Pospíchal (6), Karel Svoboda (7), Ing. René Šebek (8), Mgr. Olga Špíková Olga (9).

Přítomní občané: Josef Temňák, Anna Urbanová, Jan Urban.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Program jednání:

Informace o výsledku voleb, určení ověřovatelů zápisu a zapisovatele, složení slibu.

1. Schválení programu.
2. Volba starosty a místostarosty.
 - a) určení počtu místostarostů,
 - b) určení, které funkce budou členové zastupitelstva vykonávat jako dlouhodobě uvolnění,
 - c) určení způsobu volby starosty a místostarosty,
 - d) volba starosty,
 - d) volba místostarosty.
3. Zřízení finančního a kontrolního výboru.
 - a) určení počtu členů finančního a kontrolního výboru,
 - b) volba předsedy finančního výboru,
 - c) volba předsedy kontrolního výboru,
 - d) volba členů finančního výboru,
 - e) volba členů kontrolního výboru.
4. Rozhodnutí o odměnách za výkon funkcí neuvolněných členů zastupitelstva.
5. Rozpočtová opatření.
6. Opatření starosty.
7. Diskuze
8. Závěr jednání

Jednání zastupitelstva zahájil dosavadní starosta obce Antonín Marinov v 16.00 hodin. Konstatoval, že zasedání bylo řádně svoláno tak, aby se v souladu se zákonem o obcích konalo do 15 dnů ode dne uplynutí lhůty pro podání návrhů soudu na neplatnost voleb nebo hlasování. Informace o konání zastupitelstva obce byla zveřejněna v souladu se zákonem o obcích na úřední desce Obecního úřadu Malá Morava. Současně byla zveřejněna na „elektronické úřední desce“. Bylo přítomno devět nově zvolených zastupitelů, tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné.

Složení slibu

Všichni členové zastupitelstva byli řádně zvoleni a mohli tedy přistoupit ke složení slibu. Složení slibu proběhlo tak, že dosavadní starosta přečetl slib stanovený v zákoně o obcích: „Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky“ a jmenovitě vyzval přítomné členy zastupitelstva ke složení slibu pronesením slova: „Slibuji“ a podpisem pod text slibu. Žádný člen zastupitelstva neodmítl složit slib ani nesložil slib s výhradou.

ZO bere na vědomí složení slibu všech členů zastupitelstva podle § 69 odst. 2 zákona o obcích.

Poté dosavadní starosta obce určil zapisovatelem z jednání paní Simonu Pospíchalovou a ověřovatelem tohoto zápisu pana Štěpána Moronga a Jana Kouřila.

1. Schválení programu

2018/01/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2. Volba starosty a místostarosty

2.1. Určení počtu místostarostů

2018/01/02 : ZO schvaluje zvolení jednoho místostarosty.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2.2. Určení, které funkce budou členové zastupitelstva vykonávat jako dlouhodobě uvolnění

2018/01/03: ZO určuje, že pro výkon funkce starosty bude člen zastupitelstva dlouhodobě uvolněn.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2.3. Určení způsobu volby starosty a místostarosty

2018/01/04: ZO schvaluje jako způsob volby starosty a místostarosty obce veřejné hlasování.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2.4. Volba starosty obce

Dosavadní starosta obce vyzval zastupitele, aby podali návrhy na obsazení funkce starosty. O jednotlivých kandidátech bude hlasováno v pořadí, v jakém byli navrženi. Jediným navrhovatelem byl pan Karel Svoboda, který navrhl za Sdružení nezávislých kandidátů – SNK do funkce starosty pana Antonína Marinova. Jiné návrhy nebyly.

2018/01/05: ZO volí do funkce starosty obce Malá Morava pana Antonína Marinova.

Hlasování: 8:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	0	+	+	+	+	+	+

Po zvolení starostou obce Antonín Marinov poděkoval přítomným zastupitelům obce za projevenou důvěru a zdůraznil, že se bude snažit svoji funkci vykonávat co nejlépe, v zájmu obce a jejích občanů.

2.5. Volba místostarosty obce

Nově zvolený starosta obce pan Antonín Marinov vyzval zastupitele, aby podali své návrhy na obsazení funkce místostarosty obce. O jednotlivých kandidátech bude hlasováno v pořadí, v jakém byli navrženi. Antonín Marinov navrhl do funkce místostarosty pana Waltra Köhlera. Jiné návrhy nebyly.

2018/01/06: ZO volí do funkce místostarosty obce Malá Morava pana Waltra Köhlera.

Hlasování: 8:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	+	+	+	+	+	+	+	+

3. Zřízení finančního a kontrolního výboru obce

3.1. Určení počtu členů finančního a kontrolního výboru

Starosta obce navrhl, aby zastupitelstvo zřídilo finanční výbor a kontrolní výbor, přičemž každý z nich bude mít tři členy.

2018/01/07: ZO zřizuje finanční výbor a kontrolní výbor obce. Oba výbory budou tříčlenné.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

3.2. Volba předsedy finančního výboru

Starosta obce navrhl zvolit do funkce předsedy finančního výboru obce pana Pavla Moronga. Žádné jiné návrhy nebyly.

2018/01/08: ZO volí do funkce předsedy finančního výboru obce pana Pavla Moronga.

Hlasování: 8:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	0	+	+	+	+	+

3.3. Volba předsedy kontrolního výboru

Starosta navrhl zvolit do funkce předsedy kontrolního výboru obce pana Karla Svobodu. Žádné jiné návrhy nebyly.

2018/01/09: ZO volí do funkce předsedy kontrolního výboru obce pana Karla Svobodu.

Hlasování: 8:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	+	+	+	0	+	+

3.4. Volba členů finančního výboru obce

Starosta navrhl zvolit do funkce člena finančního výboru obce pana Petra Pospíchalů a paní Irenu Kouřilovou. Žádné jiné návrhy nebyly.

2018/01/10: ZO volí členy finančního výboru obce pana Petra Pospíchalů a paní Irenu Kouřilovou.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

3.5. Volba členů kontrolního výboru obce

Starosta navrhl zvolit do funkce člena kontrolního výboru obce Mgr. Olgu Špíkovou a pana Jana Kouřila. Žádné jiné návrhy nebyly.

2018/01/11: ZO volí členy finančního výboru obce paní Mgr. Olgu Špíkovou a pana Jana Kouřila.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

4. Rozhodnutí o odměnách za výkon funkcí neuvolněných členů zastupitelstva

Starosta obce navrhl, aby neuvolněným členům zastupitelstvu byla v souladu se zákonem o obcích a nařízením vlády č. 318/2017 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev poskytována měsíční odměna ve stejné výši jako zastupitelům v minulém volebním období. Rovněž navrhl poskytnout měsíční odměnu za výkon funkce člena výboru obce.

2018/01/12: ZO stanovuje měsíční odměnu za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, neuvolněného místostarosty obce a člena výboru obce takto:

Člen zastupitelstva	1.000,- Kč
Člen zastupitelstva – předseda výboru	2.000,- Kč
Člen zastupitelstva – člen výboru	1.500,- Kč
Neuvolněný místostarosta obce	8.500,- Kč
Člen výboru – nečlen zastupitelstva obce	500,- Kč.

Odměna bude poskytována počínaje měsícem listopadem, tj. od 1. 11. 2018.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

5. Rozpočtové opatření č. 100011/2018

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové změny č. 100011/2018, včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl navýšen v příjmech i výdajích o 20.000,- Kč podle jednotlivých kapitol. Kompletní znění rozpočtových změn je v příloze č. 2 tohoto zápisu. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/01/13: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 100011/2018.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

6. Opatření starosty

Starosta seznámil přítomné s opatřeními starosty č. 17/2018 a 19/2018, kterými starosta obce schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100009-100010/2018.

Dále s opatřením starosty č. 18/2018 o schválení daru MŠ Malé Moravě ve výši 1.500,- Kč od společnosti Pstruhařství Vysoký Potok.

ZO bere na vědomí opatření starosty.

7. Diskuze

Do diskuze se přihlásil pan Jan Urban s požadavkem na vybudování parkovací plochy pro osobní automobily na Malá Moravě.

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům a občanům za účast a v 16:45 hodin jednání ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 7. 11. 2018

Ověřovatelé zápisu: Štěpán Morong, Jan Kouřil
Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Antonín Marinov

Přílohy zápisu:

Č. 1 - Listina prokazující složení slibu členů zastupitelstva obce.

Č. 2 - Rozpočtové opatření 100011/2018.

Letos v létě probíhala oprava střechy kostela ve Vojtíškově.

Foto Kamila Tóthová

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Milé děti,
je podzim a zvířátka v lese se chystají na zimu. Některá se budou ukládat k zimnímu spánku, aby zimu ve zdraví přečkala. Protože přežít v zimě je velmi těžké. Je málo potravy, nerostou žádné rostliny a zvířátka se nemají čím živit. A proto usínají.

Těm, kteří jsou v zimě vzhůru, přidávají myslivci do krmelců seno. Víte, která zvířátka v zimě spí? Je to například medvěd, netopýr, jezevec, křeček, jezek, užovka, ještěrka, žába a také třeba slunéčko sedmitečné. Musí si najít na zimu pelíšek, v něm se stočí do klubíčka a usnou. Jejich tělesná teplota se sníží až na jeden stupeň celsia, zpomalí se dýchání a veškerá činnost těla je omezena na minimum. Takhle spí několik měsíců, nepřijímají žádnou potravu, a proto musí mít silné zásoby podkožního tuku. Ty si vytváří během celého roku.

Zimní spánek není pro zvířata žádným odpocinkem, ale bojem o přežití, zvláště, je-li zima

krutá. Pokud byste někdy třeba na procházce v lese narazili na zvířátko spící zimním spánkem, nikdy je nevyrušujte, ani nebudte! Znamenalo by to pro ně ztrátu energie. Některá zvířata se občas probudí sama. Jejich teplota se totiž může snížit až na kritickou hranici a hrozí jim, že zmrznou. Tehdy se probudí a to je zahřeje. Pak znova usínají. K takovýmto nepravým zimním spáčům patří například medvěd, jezek a křeček.

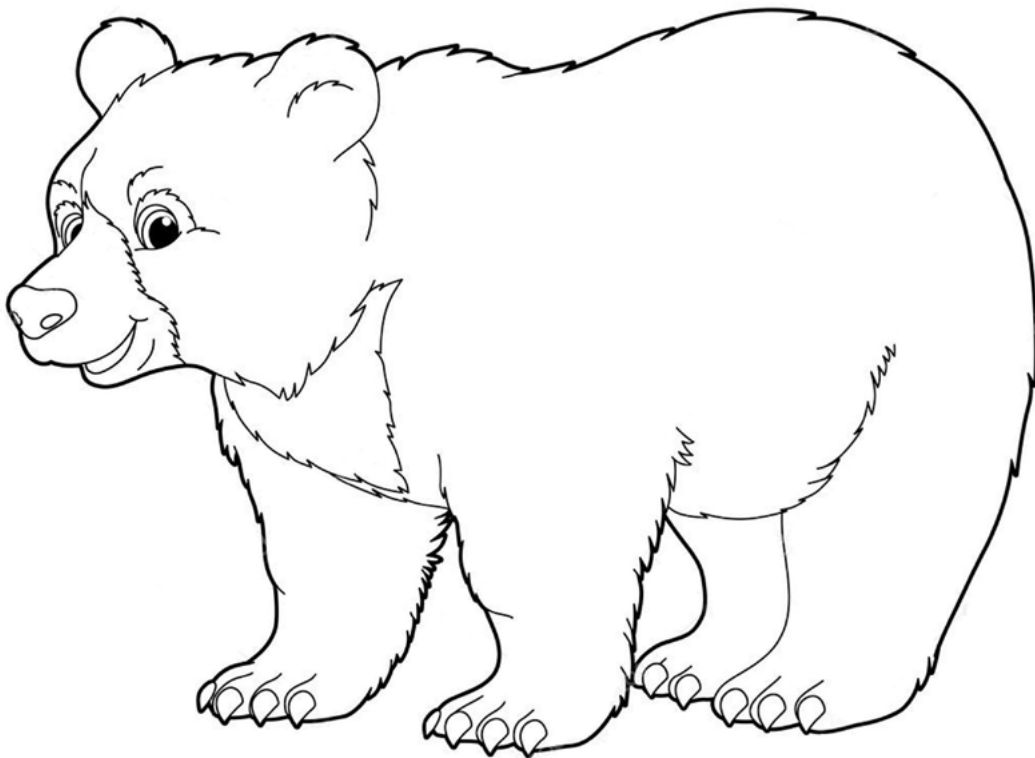
A co včelíčky? Víte, děti, jak přezimují včelky? Ty v zimě nespí. Ale jsou schované uvnitř úlu ve velkém chomáči, a tak se zahřívají. Ty, které jsou na povrchu chomáče, se pravidelně střídají, aby jim nebyla velká zima. Krmí se medem, který si nasbírali v létě.

Tak co, děti, už víte o zvířátkách víc? Jestli se chcete ještě něco dozvědět, vyluštěte si naši křížovku s tajenkou.

Hádanka

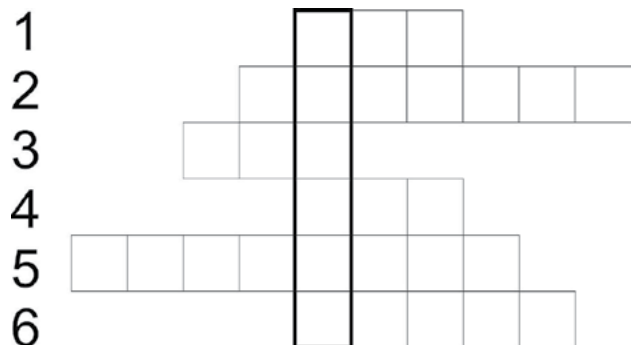
Které zvířátko v zimě usíná zimním spánkem?

- a) vlk
- b) liška
- c) jezevec

Doplňovačka s tajenkou

1. Malé chlupaté zvířátko, co bydlí v díře v zemi anebo doma ve sklepě či na půdě.
2. Malý brouček, který má na křídélkách tečky.
3. Plaz.
4. Šelma podobná psovi.
5. Malé zvířátko se čtyřmi nožkami a ocáskem, co se mihne v trávě.
6. Zlatočerný pták s chocholkou na hlavě.

Olšováček připravila Radka Trávníčková

Milé čtenářky,
dnešní Heřmánek je věnován celosvětovému problému, a tím je nakládání s plastovými lahvemi a obaly. Naší snahou je uvést vás do této problematiky a přimět k zamyšlení, jak můžete pomoci ozdravení našeho životního prostředí i vy.

Pět nejčastějších mýtů o plastových obalech

Plastické hmoty a obalové materiály z plastů nemají mezi lidmi tu nejlepší pověst. Často však nepravě. Obalové materiály z plastických hmot jsou hygienické, zdravotně nezávadné a snadno recyklovatelné. Ve spolupráci s odborníky jsme se podívali na několik mýtů, které se o plastových obalech tradují. Právě pět nejčastějších z nich vám představíme v následujícím článku.

Mýtus 1: Plastové obaly do obsahu uvolňují škodlivé látky

Jeden z nejčastějších mýtů o plastových obalech se týká uvolňování škodlivin do obsahu potravin či pokrmů v nich uchovávaných. Všechny obalové materiály a zejména ty, které se používají v potravinářství, jsou však pečlivě testovány, a nemají žádný negativní vliv na kvalitu obsahu. „Plastové obaly jsou zdravotně nezávadné. Běžně se totiž používají v provozech, kde jsou velké nároky na hygienu, například ve zdravotnictví či v jídelnách,“ sdělil Bohdan Daněk, výrobní ředitel společnosti Blatinie, která se zabývá výrobou plastových obalů a technologií určených pro různá odvětví průmyslu. „Je ale samozřejmě nutné znát určité limity tohoto materiálu. Platový obal by například neměl být příliš dlouho vystavován působení tepla, aby nedošlo k jeho degradaci,“ doplnil Daněk.

Mýtus 2: Plasty jsou jedovaté - není plast jako plast

Druhý mýtus se váže ke složení plastových obalů, které mají obsahovat jedovaté látky. Jako stěžejní materiál pro obaly v potravinářství či průmyslu se používá především polypropylen, známý pod zkratkou PP, a polyetylen, zkráceně PET. V obou případech se jedná o zdravotně nezávadné a dobře recyklovatelné plastické hmoty. Naopak problematický je polyvinylchlorid neboli PVC. Ačkoli nelze jednoznačně říci, že jde o nebezpečný materiál, recyklace PVC je obtížná a tato hmota často obsahuje zdravotně závadné příměsi. Složení obalového materiálu prozradí recyklační značka mající podobu trojúhelníku ze šipek s číslem, který nalezneme na každém obalu. Zatímco obal z polyetyleny má číslo 1 a obal z polypropyleny číslo 5, PVC má recyklační kód 3.

Mýtus 3: Papír je ekologičtější než plast

Další neopodstatněné obavy se týkají porovnání plastů s dalšími obalovými materiály. Ačkoliv nelze jednoznačně říci, že plastový obal je ekologičtější než jeho papírová alternativa, z hlediska náročnosti výroby tomu tak být může. Pokud vezmeme v úvahu celý produkční cyklus

obalu, plast může být dokonce ekologičtější než papír. „Výroba papíru je náročnější na spotřebu vody a energií. Papír jako těžší materiál navíc vyžaduje i složitější přepravu,“ srovnává papír a plast v souvislosti s dopady na životní prostředí Bohdan Daněk ze společnosti Blatinie, která nabízí na trhu termoformované obaly. „Pokud je plastový obal po použití předán k recyklaci, jeho dopady na životní prostředí jsou minimální,“ dodal Daněk.

Mýtus 4: Většina použitých plastů se spaluje

Mýtus o likvidaci plastových obalů se netýká pouze plastů, ale i ostatních surovin. Zatímco dříve končila většina použitých obalových materiálů na skládkách či ve spalovnách, dnes se jejich velká část recykluje. Zejména použité plastové láhve jsou velmi cennou surovinou. Z materiálu, který vznikne jejich recyklací, se vyrábí například nábytek nebo textil. Některé plasty ale recyklovat nelze. Typickým příkladem je například PVC, jehož likvidace je v České republice možná pouze ve spalovně. Moderní spalovny však umožňují spalovat odpad za vysokých teplot a nebezpečné látky vzniklé tepelným rozkladem plastů pečlivě filtrují. Dopad spalování plastových obalů na životní prostředí je tedy minimální.

Mýtus 5: Výroba plastů je náročná na ropu

Poslední mýtus souvisí s náročností výroby plastových obalů. Přestože je ropa základní surovinou při výrobě plastů, na jejich výrobu se ale v porovnání s produkcí ropy a benzínu spotřebuje jen velmi malá část této suroviny. Obalové materiály se však nemusí vyrábět jen z ropných produktů. Moderní plastové obaly mohou být vyrobené například z kukuřičného škrobu. Takový obal je pak možné snáze zlikvidovat například kompostováním. V současnosti se však mechanické vlastnosti plastů z přírodních materiálů běžným materiálům stále nevyrovnají. V praxi se tak stále budeme často setkávat s polyetylenem i polypropylenem a jejich následnou recyklací.

Zdroj: zpravodajstvi24.cz

Značky na plastových lahvích

Není plast jako plast. To lze vyčíst už jen z plastových obalů, na kterých najdete různá označení. Právě ta by neměla uniknout vašemu oku. Některé plasty mohou uvolňovat karcinogenní či jedovaté látky. Pojďte se s námi naučit tyto značky rozlišovat.

PET nebo PETE

Toto označení najdete na většině plastových lahví s vodou a jinými nealkoholickými drinky. Měly by být na jedno použití – s opakovaným použitím se zvyšuje riziko uvolňování a množení bakterií. Z těchto lahví mohou uniknout těžké kovy a chemikálie, které narušují hormonální rovnováhu.

HDP nebo HDPE

Asi nejbezpečnější plast vůbec. Nevypouští prakticky žádné chemikálie. Proto zdravotníci doporučují pít vodu z lahví, které jsou takto označeny (je ta nejčistší, kterou v supermarketu seženete). Tento plast vyniká i větší odolností, proto se používá při balení mléka, saponátů, olejů, hraček a některých sáčků.

Věděli jste, že...

- 1 milion PET lahví se na světě v průměru prodá každou minutu?

- 7 z 10 PET lahví končí v Česku v tříděném odpadu?

- kohoutková voda podléhá stejným kritériím jako balená pitná voda? Ovšem přírodní pramenitá nebo kojenecká voda musí splňovat podmínky daleko přísnější.

- v roce 2021 se zvýší světová produkce PET lahví na zhruba 600 miliard ročně? Pro srovnání, ještě před 11 lety to byla polovina.

- PET lahve snižují uhlíkovou stopu při dopravě? Oproti sklu jsou PETky až o 90 % lehčí, proto jsou náklady na jejich dopravu u distributora i zákazníkovi nižší.

Zdroj: hobby.idnes.cz

PET lahve a plasty jsou všude kolem nás. Víte, proč jsou problémem?

PET lahve, nebo prostě „petky“, jsou všude. Vlastně nad tím už řada lidí ani nepřemýšlí. Petka sem, petka tam, když mám žízeň, koupím si nápoj v plastové flašce. Když není po ruce odpadkový koš na plast, často házíme prázdnou flašku do normálního koše. Víme, že to není košer, ale to s tím má člověk tahat až domů a tam tu flašku zrecyklovat?

výrobek pouze jednou. Proto se z recyklovaných PET lahví vyrábí plastové produkty nižší třídy, jako jsou vodovodní trubky, plastové řezivo či polyesterové tkaniny.

Jako boj s větrnými mlýny

Ano, mělo by to tak být, jenomže recyklace vlastně nic moc neřeší. Není tak účinná, jak se většině lidí prezentuje. Jediným řešením je přestat používat produkty z plastu, jenomže to se zdá být takřka nemožné. Ovšem při pohledu na tento obrázek nejednoho člověka napadne, že společenství lidí je vlastně společenství hovad, jak jinak si vysvětlit to, co vidíte tady na tom obrázku? Cožpak nedokážeme domýšlet souvislosti?

Jen protože se potřebujeme napít, vyprodukuje-me 9,5 kg plastového odpadu

V průměru vyhodí jeden člověk 9,5 kg polyethylentereftalátu za rok, zkrátka PET, což činí 200–500 lahví na osobu. Když se nad tím člověk zamyslí, je to docela velké plýváním jen proto, že se potřebuje trochu napít. A to jsou jenom PETky. Co ostatní plastové výrobky? Ostatní plastové výrobky, které mnohdy ani za plast nepovažujeme? Které prostě jen vyhodíme do koše, jako jsou obaly od jídel či čistících prostředků?

Nutné je předcházet problémům, ne je řešit

Neustále to slyšíme ze všech stran, že by se mělo recyklovat a o tom, kolik plastového odpadu jen tím, že chceme pít, vyprodukujeme a kolik se jej nachází v oceánu. Ale všechna tato varování přichází až potom, co jsou plastové lahve vyrobeny. Einstein jednou řekl: Intelektuálové řeší problémy, géniové jim předcházejí. Jak se k tomuto problému postavit a co všechno bychom měli vědět?

Hlavní složkou pro výrobu PET lahví je ropa

Aby byla vyrobena jedna plastová láhev, je na to potřeba 100 ml ropy. Chemické látky potřebné pro výrobu PET lahví se nazývají xylen a ethylen, které jsou právě z ropy extrahovány. Sama extrakce z ropy je nejen znečišťujícím, ale také nebezpečným procesem a ročně tak dojde v průměru k 27 tisícům nehod spojených s ropou a plynem.

Přírodní i lidské utrpení (ne)jen kvůli plastům

Americká ropa se těží zejména z Mexického zálivu, kde došlo k havárii plošiny Deepwater Horizon, z Iráckých nalezišť, kvůli nimž se Irák nemůže vymanit z krvavých válek a z kanadských Athabaských ropných písků, kvůli

nimž dochází pro těžbu ropy k devastaci tisíců akrů lesů.

Na výrobu jedné PET lahve je potřeba 42 litrů zemního plynu

Další důležitou složkou potřebnou pro výrobu PET lahví je zemní plyn. Na to, aby byla vyrobena jedna láhev, je potřeba 42 litrů zemního plynu. Zemní plyn se například ve Spojených státech získává velmi kontroverzním způsobem těžby, který znečišťuje tisíce a tisíce vodních ploch.

Znečištění ovzduší a těžké kovy

Na výrobu PET lahví je potřeba také elektřina, za jejíž pomoci se vyrábí polymery a tvarují lahve. Tato elektřina se získává z uhlí, které produkuje smog, látky znečišťující vzduch a těžké kovy. Na výrobu jednoho litru PET lahve je tak potřeba 83 gramů uhlí.

Proč recyklace plastů moc nepomůže?

Je dobré, že lidé recyklují a že o životní prostředí projevují zájem, ale bohužel, moc to planetě nepomůže. Recyklace totiž sníží ekologickou stopu plastů jen o maličko. Tím největším problémem totiž je, že na životní prostředí má z 80 % vliv právě samotná výroba plastové lahve, a to dokonce i v případě, že k výrobě dochází pomocí recyklovaných polymerů. Je zapotřebí opravdu hodně energie jen na to PET lahve shromáždit, rozřezat, omýt a znovu zpracovat.

Čirá PET láhev nejde vyrobit z recyklovaného plastu

Řada lidí si myslí, že PET láhve, které koupí v obchodě, jsou z recyklovaných PET lahví. Jenomže čirou láhev nejde vyrobit z recyklovaného plastu, recyklovaný plast má šedou barvu. Většina PET lahví, které koupíme v obchodě, mají přeci čirou barvu, nebo ne?

Vršky z PET lahví vše komplikují

A co vršky z PET lahví? Ty recyklaci velmi komplikují. Jsou totiž vyráběny z jiného typu plastu – polypropylenu. Polypropylenové vršky tak musí být manuálně z lahví odstraněny, protože by kontaminovaly PET polymery.

Plast má pouze dva životy

Plast může být obvykle zrecyklován na jiný

Recyklace plastu vyžaduje opravdu hodně vody

Třebaže většina lidí vidí v recyklaci nebe, z ekologického hlediska není samotný proces recyklace až tak svatý proces. Lahve se musí totiž nejdříve omýt, což vede ke znečištění vod a je k tomu potřeba hodně elektřiny.

Skládka je 5× levnější než recyklace

Trh s recyklovanými plastickými polymery není zkrátka tak velký, aby finančně podporoval recyklační programy plastů. Recyklační programy tak mnohdy stojí až 5× více než shromažďování odpadu na skládkách.

Plast má tuhý kořínek

Co se stane se zbytkem plastů, které nejsou zrecyklovány? Jsou spáleny. A když se plast pálí, rozhodně se tím problém neřeší. Proces spalování plastu produkuje vysoce toxické chemické látky, které se nazývají dioxidy. Zcela logicky tak plasty při spalování produkují více dioxidu, než kdyby byly plasty ponechány jen na skládce. Spalování plastů je velmi finančně náročné. Bohužel však ani tím spalováním plasty zcela nezmizí, jelikož po nich zbudou zbytky popela a plast se rozkládá 450 let.

Plast z oceánu zpátky na náš stůl

Plastový odpad často končí v oceánu a přitahuje tak mořským živočichům, kteří plasty jedí. To ovšem neohrožuje jen tato zvířata samotná, ale také nás lidi, jelikož řada těchto mořských živočichů se pak dostane na náš talíř. Malé plastové částičky se přemění na mikroplasty, které jsou absorbovány rybami. Když se tento plast pak rozloží, uvolňuje do tkání ryb chemické látky, které se nazývají ftaláty.

Ftaláty mohou za rakovinu, obezitu a malé genitálie u chlapců

PET plasty mohou do lidského těla uvolňovat ftaláty, které narušují hormony. Právě ftaláty jsou považovány za jedny z viníků rakoviny prsu, obezity, horšího intelektuálního vývoje dětí a menších genitálií u chlapců.

Skutečně, s tímto tvrzením přišel výzkum z Centra pro reprodukční epidemiologii z University of Rochester. Tento jev způsobený užíváním plastů, se nazývá ftalátový syndrom. V důsledku tohoto syndromu mají chlapci nejen menší penisy, ale také neúplně sestouplá varlata. Tito výzkumníci označují ftaláty za reprodukční toxické látky, které by měly být z našich životů postupně eliminovány, jelikož je vlastně k životu ani nepotřebujeme.

BPA může za rakovinu, předčasnou pubertu, neplodnost i defekty novorozeňat

Plastové lahve obsahují Bisphenol A (BPA), chemickou látku, která činí plastovou láhev pevnou a čirou. BPA narušuje endokrinní systém, což je samozřejmě pro lidské zdraví nežádoucí. BPA je úzce spojován se zdravotními problémy, jako jsou různé druhy rakoviny, neurologické problémy, předčasná puberta u dívek, snížená plodnost žen, předčasná porody či defekty u novorozeňat.

Heřmáněk připravil Petr Mahel

Jsou opravdu jablka tak zdravá?

Staré přísloví říká: Jedno jablko denně a doktora netřeba! Jsou jablka opravdu tak zdravá, jak se tvrdí? A jaká máte nejraději?

Jablek se letos urodilo, možná i u vás na zahrádě. Těžko si představit typičtější české ovoce, které by nemohlo chybět v dětských svačinách, kabelkách maminek, koších ve sklepech u babiček. Česká republika je prostě zemí jablek! Jablko je zkrátka univerzálně dobré, chutná všem a nikdy se nepřejí.

Češi si prý potrpí hlavně na červené odrůdy. Ale třeba máte raději ty zelené? Ať tak či onak, ať raději Red Delicious, Granny Smith, Rubíny nebo ta malá letní ze zahrady, jsou jablka považována za elixír zdraví. A právem.

Vláknina

Doporučená denní dávka je i několik jablek denně, ale stačí alespoň jedno. A neloupat, prosím! Vždyť jedna z nejlepších věcí na jablku je pořádná dávka vlákniny, která nám pomáhá se zdravým zažíváním. Zlepšuje činnost střev, částečně pomáhá snižovat cholesterol a působí blahodárně na odvodnění organismu. Většina té skvělé vlákniny se schovává právě ve slupce, takže byste se loupáním připravili o to nejlepší!

Cukr a kalorie

Dietáři, nemusíte se bát! Nic se tedy nemá přehánět a platí to i konzumaci jablek, ale nemusíte se obávat, že po jablkách ztloustnete. Jsou sice velmi sladká, ale mají ve skutečnosti nízký obsah cukru a málo kalorií. Ne nadarmo je to ovoce,

kteří můžou do svého jídelníčku zahrnout i diabetici. Každé jablko obsahuje až 85 % vody!

Pektin na detox

V žádném jiném plodu není obsažen pektin v takovém množství, jako v jablíčkách! Pektin je vlastně rozpustná vláknina, která brání rozvoji škodlivých mikroorganismů, podporuje střevní peristaltiku a vylučování toxinů z těla. Předchází tak vzniku rakoviny!

Vitamínová bomba

Jablko je přímo zásobárna prospěšných látek. Vitamíny a antioxidanty se vám budou s přícházejícím podzimem opravdu hodit! Jablíčka obsahují slušnou dávku vitamínu C, provitaminu A, vitaminy B1, B2, B3, B6, kyselinu listovou, vitamin E a další. Najdete v něm látky pro tělo nezbytné jako je železo, měď, zinek, křemík, vápník, hořčík a draslík. Draslík například pomáhá udržovat správnou hladinu vody v těle, působí na správnou funkčnost ledvin a svalů. Jablka jsou také zdrojem antioxidantů, které nás chrání před volnými radikály!

Proti kašli, nespavosti i akné!

Věřte nebo ne, ale jablka vás uklidní. Blahodárně působí na nervový systém a prokazatelně snižují nervozitu. Poradí si s nespavostí, jsou vhodná při horečce a kašli a mají blahodárný vliv na stav dásní. Také podporují metabolismus a práci střev, dokonce se podepíší na zmírnění akné.

Zdroj: zeny.prima.cz

Dýňový kořeněný chlebíček

Tenhle recept tu máte výjimečně měřený na hrnky, protože když jsem ho připravovala, přestala mi fungovat váha. Jeden odměrný hrnek má normovaný objem 230-240 ml, tak na to nezapomeňte, až budete sahát po svém velkém snídaňovém káfé. Nemuselo by to dobře dopadnout.

Na dva chlebíčky (případně na 12 muffinů):

- 2 hrnky hladké mouky
- 2 zarovnané lžičky prášku do pečiva (1/2 sáčku)
- 1 špetka jedlé sody
- 1 špetka čerstvé nastrohaného muškátového orůšku
- 1 lžička mleté skořice
- 1 špetka soli
- 120 g másla
- 2 velká vejce
- 1/2 hrnku jemného krystalového cukru
- 1/4 hrnku jemného hnědého cukru
- 3/4 hrnku dýňového pyré (viz výše), zchladlého na pokojovou teplotu

3 lžice kysané smetany nebo crème fraiche
hrst vlašských ořechů, velmi hrubě pokrájených, a stejné množství sušených švestek, dtto

trocha másla a hrubá mouka na vymazání a vysypání forem

1. Příslušné ingredience včas vyndejte z lednice a nechte je vytemperovat na pokojovou teplotu. Do misky prosejte mouku, prášek do pečiva a sodu, přidejte koření a sůl a metličkou důkladně promíchejte. Troubu začněte předehřívat na 180 stupňů.

2. Máslo rozetřete v kuchyňském robotu, přidejte oba cukry a třete ještě aspoň deset minut, až vznikne světlá jemná pěna. Pak zašlehejte postupně obě vejce, druhé přidejte, teprve až se první bezezbýtku zašlehá. Pokračujte ještě ve šlehání (tření) další jednu minutu.

3. Na nejnižší otáčky nebo rukou s pomocí stěrky vmíchejte dýňové pyré a kysanou smetanu. Nakonec jemně zapracujte směs mouky s kořením a na samotný závěr krátce vmíchejte ořechy a švestky.

4. Chlebíčkové formy vymažte máslem a vysypte moukou až po okraj. Rozdělte do nich spravedlivě celou dávku těsta a ve vyhřáté troubě pečte 35-40 minut dozlatova.

Dýňové lívanečky

Na tenhle recept vám bude stačit pyré z přibližně poloviny máslové dýně. Co se týká druhu poloviny dýně, hodí se vědět, že lívanečků není nikdy dost, tedy ani těchto.

- 250 g vychladlého dýňového pyré
- 200 g polohrubé mouky
- 1 lžička prášku do pečiva
- 2 lžice cukru krupice
- špetka soli
- 400 ml mléka
- 3 vejce
- 60 g másla
- olej na smažení
- jogurt, med a čerstvé ovoce na ozdobení

1. V misce metličkou smíchejte mouku, prášek do pečiva a sůl. V jiné nádobě společně prošlehejte mléko, žloutky, rozpuštěné máslo a dýňové pyré. Do třetice ušlehejte z bílků a cukru pevný sníh.

2. Mléčnou směs nalijte k moučné směsi a krátce promíchejte, aby se vše spojilo. Přidejte sníh a jemně zapracujte, docela dobře to jde použitou metličkou od sněhu.

3. Na rozehřáté, lehce olejem potřené pánvi smažte postupně malé lívanečky. Těsto obsahuje cukr, a proto se snadno přichytává, raději použijte pánev s nepřilnavým povrchem.

4. Podávejte teplé, přelité medem, s hustým jogurtem a posypané trochou ovoce.

Dýňáky

(dýňové bramboráky)

Na velkou mísu dýňáků (zhruba 20 malých kousků):

- 500 g očištěné dýně hokaido (bez semínek, slupku však ponechte)
- 200 g salátových brambor
- 1 velká cibule
- 4 stroužky česneku
- 4 vajíčka
- 100 g polohrubé mouky
- 1 lžička maizeny (kukuřičného škrobu)
- sůl podle chuti, přibližně jedna lžička pepř
- sádlo na smažení

1. Dýni umyjte a i se slupkou nastrojte na jemném struhadle. Brambory oskrábejte a také nastrojte, cibuli oloupejte a nakrájejte nadrobno, česnek prolisujte, a všechny ingredience kromě sádla společně promíchejte. Nenechte směs stát a ihned ji zpracujte dál.

2. Lžičku sádla rozehřejte v pánvi. Část těsta přeneste na pánev, lžící rozetřete na sotva centimetr vysokou vrstvu a na středně silném plameni osmažte po obou stranách dozlatova, celkem asi 3-4 minuty. Vyjměte a nechte na papírové utěrce okapat přebytečný tuk. Dýňáky můžete podávat nejen samotné, ale také jako přílohu k dušenému masu.

Navštívili jste již Sociálně terapeutické dílny Miriam v Králíkách?

Navštívili jste již naše dílny Miriam (STD) v Králíkách? Viděli jste již naše výrobky? Že ne? Zveme vás na návštěvu – třeba nyní v předvánoční době!

STD dává uplatnění lidem se zdravotním handicapem - tělesným či mentálním. Během pracovní činnosti rozvíjíme manuální zručnost, zkoušíme nové výtvarné a tvořivé techniky a své výrobky nabízíme za symbolickou cenu veřejnosti. Naši klienti zde rozšiřují své sociální kontakty, navazují přátelství a nabývají společné zážitky.

Ve dvou dílnách – výtvarné a dřevařské pracujeme s materiály, jako je dřevo, látka, kůže, papír, apod. Pod rukama našich klientů vznikají věšáčky, svíčky, mýdla, šperky, tašky, věnce, polštářky, cedulky s nápisy a jiné dekorativní předměty.

V současné době se STD plní výrobky s vánoční a adventní tematikou: adventní věnce a štoly, svícný, věnce a dekorace k zavěšení či zápichu s andělíčky, hvězdičkami apod.

Výrobky vzešlé z naší výroby nabízíme v malém obchůdku, který je součástí STD.

STD jsou otevřeny v každý pracovní den od 7:30 do 14:30 hod. Služba je pro klienty zdarma.

Kontakt:
Sociálně terapeutické dílny Miriam
Příční 352, 561 69 Králíky
Tel. 734 780 387
e-mail: dilny@uo.hk.caritas.cz
www.uo.charita.cz

Úhel pohledu

Někdo třeba jen tak v hovoru řekne: „Záleží na úhlu pohledu.“

Vesměs ani neví, co říká, nebo co si v této souvislosti myslí. Navíc každý člověk může myslet na to stejné, ale z jiného úhlu pohledu. Zde musím říci hned několik příkladů, aby to pro člověka průměrného (jako jsem třeba já, nebo moje devadesátiletá tetička) bylo pochopitelné a srozumitelné.

Třeba například těžba a práce v lesích nad Malou Moravou.

1. Pro místní, co pracovali celý život v lese, po sametové revoluci byli propuštěni z práce a koukají, jak jejich práci provádějí cizí najatí pracovníci odjinud, často i ze zahraničí. Nadávají na

poměry ve zdejších lese ve stylu, jednak to, co tito „cizáci“ v našem lese udělají za práci, to bychom udělali také a navíc jistě v lepší kvalitě. Dalo by se toto napsat peprněji, ale není to účelem tohoto psaní. Končí to jen nadávkami na nynější „pány“.

2. Pracovníci státních lešů, co zadávali zakázku (nějaké vysoutěžené firmě) – udělali jsme dobře, ještě jsme na této zakázce nejen ušetřili, ale i vydělali pro stát. A nemusíme se starat o zdejší pracovníky a občany jako takové.

3. Majitelé vysoutěžené firmy, co dostala tuto zakázku – a nyní honem sehnat někoho, kdo nám to udělá za nás, abychom na tom nejen vydělali, ale aby nás tato zakázka nijak neohrožovala v dalších výběrových řízeních. O místní lidi se nestaráme, to necháme raději na starost státu.

4. Majitelé firmy, která tuto zakázku doopravdy realizuje. Sehnat nějaké chudáky, pokud možno cizince ze Slovenska nebo z Ukrajiny, aby se dalo občas i zatájit nějaké částky mimo danění. A ty půjdou do kapsy na úplatky, případně do vlastní kapsy. Přeci něčím se musí zaplatit naše cesty na Floridu a podobně. S místními nechceme mít nic společného, ti by nám do toho leda zbytečně mluvili.

Vždy se jedná o jednu věc, nebo okamžik, kdy každý se na ni (na něj) dívá úplně jinými očima.

Málokdy se podaří, aby všechny tyto subjekty táhly za jeden provaz, čili aby uvažovali pokud možno jednotně. Šlo by to, ale to by musely být všechny zúčastněné strany z jednoho místa. V našem případě z Malé Moravy.

A takto by se dalo psát snad o všem, co se kolem nás děje. Třeba doprava, třeba železnice, třeba lékařská a veterinární péče, třeba vedení služeb a drobného prodeje v obci atd. Dnes je hledisko a názory místních na věc až ta poslední stránka každého jednání. Viz pila ve Vysokém Potoku (Podlesí), prodejny potravin ve všech částech obce, poštovní úřadovny a služby, nádraží v Podlesí, práce na jednotlivých farmách, bydlení, zabezpečení školství, práce pro místní v místě atd.

Chudák starosta, kterému toto všechno padá na hlavu. Pak se ale není co divit, že tyto funkce na malých obcích nikdo nechce dělat. Ale to jsem asi zase píchnul do vosího hnízda a ne každému se asi bude mé psaní líbit. Ale já zde píšu jen to, co každý vidí na vlastní oči.

Zdroj: moravska-pohranicni.cz
Petr Mahel

Ludvík Vrána

Jak u nás vznikalo Československo

Ti z nás, které zajímá historie tohoto našeho kraje, dobře vědí, že zde žili téměř výhradně lidé obcující v německém jazyce, a proto vyhlášení samostatné Československé republiky v říjnu roku 1918 vnímali naprosto jinak, než Češi a Moravané ve vnitrozemí.

Velmi cennou autentickou vzpomínku těchto dní, o prosazování československé státní moci

v pohraničí, nám přináší záznamy v Pamětní knize železniční stanice Podlesí, z níž citujeme:

„V den převratu roku 1918 byl správcem stanice staniční mistr Alois Brdušek, výpravčím vlaků Josef Ešner, též staniční mistr. Zpráva o převratu došla do zdejší stanice 29. října 1918 telegraficky. Služba se vykonávala dále jako obyčejně, obyvatelstvo se chovalo k prohlášení republiky netečně a proklamovalo „Sudetenland“.

Staniční mistr Drbušek i Ešner odepřeli složení slibu pro „Sudetenland“ a byli dne 8. prosince 1918 zproštěni služby. Novým správcem stanice byl staniční mistr Antonín Merta z Dolní Lipové. Stav ten potrvál až do 15. prosince 1918, kdy v noci z 15. na 16. prosince projel pod velením podplukovníka Berana oddíl 30. pěšího pluku z Vysokého Mýta, aby obsadil Hanušovice a Šumperk. Vojenský vlak doprovázel z Krumperk (tehdejší název stanice Podlesí) do Hanušovic suspendovaný mistr Ešner jako vlakvedoucí. Dne 16. prosince 1918 byla již stanice úplně pod vlivem Československé republiky, a správce stanice Merta odjel téhož dne zpět do Dolní Lipové.

Stanice byla obsazena také československým vojskem. Škoda na staničním zařízení nevznikla žádná, peníze byly ještě před obsazením stanice Němci odvedeny ředitelství Státních drah v Olomouci.“

Kámen štěstí

Kdysi dávno stál na kopci nad Vysokým Poto-
kem velký statek. Hospodařil tam bohatý sedlák
s rodinou a najatou čeládkou. Pole měl rozlehlá,
a tak práce na statku a na polích bylo pořád až
nad hlavu. Navíc přes zimu ještě tkali plátno.

Jeden čeledín, který se jmenoval Janek, po-
cházel ze sousední vsi Zlatého Potoka. Domů se
ale dostával málo, i své spíše vůbec. Pořád na
něj sedlák kladl více a více práce a nenechal jej
odpočinout ani v neděli, i když do kostela ostat-
ní své čeledíny pouštěl, ale nerad. Byl to takový,
jak se říká, nelida. Vlastně tak jednal se všemi na
statku. Dokonce i se svou rodinou.

Selka byla z toho všeho sedřená a nešťastná.
Sedlák honil do práce i své děti. Snad jen z obavy,
že by měl oplétačky s úřady, občas pouštěl děti do
školy. Ale spíše je nechával omluvit s tím, že jsou
nemocné a podobně, a staral se, jen aby pracovaly.

A tak, když nepřišel Janek domů delší dobu,
vydávala se za něj jeho dcera Mirka. Jeho man-
želka za ním také nemohla, protože se starala
doma nejen o skromné hospodářství, ale hlavně
o pět malých dětí. Mirka byla z nich nejstarší,

a tak musela mamince více pomáhat. Jednak
v domácnosti, po večerech tkát také lněné plát-
no a občas zajít za tatínkem do Vysokého Potoka
na statek pod les.

Sedlákův statek stával těsně u lesa. Byl veliký
jako sám hrad. Alespoň takto jej místní děti na-
zývaly. Tatínek domů po Mirce posílal něco na
zub, nebo nějakou věc, kterou tajně po nocích na
statku vyrobil. Vše ale muselo být v tajnosti, aby
to zlý sedlák neviděl.

A tady začíná náš příběh.

Mirka byla hezké, drobné, modrooké děvčát-
ko s plavými vlasy. Ty si každé ráno zavazovala
do copů, jak bylo tehdy zvykem.

Bylo po dešti. Z lesů a údolí kolem Moravy se
valila mlha. Ale jen tak maličko. Svitlo sluní-
čko. Jak tak jde, najednou ji něco neobvyklého
udeřilo do očí, až jí to oslepilo. Ale hned to zase
zmizelo. Byl to barevný paprsek, který vypouštěl
na všechny strany barevné šípky. Byl to vlastně
lom světla od slunce, který se dělá na plochách
kamenu. Rozkládá světlo na barevné spektrum.
To ovšem víme my dnes, ale tehdy to lidé nezna-

li, nevěděli co to vlastně je. I když duhu na nebi
dobře znali také.

Ten ozářený kámen se nazývá křišťál, je to
vlastně druh křemene. Mirka se tomuto jevu
udivila a pro tento zázračný kámen se shýbla. Jak
si kámen vzala do ruky, opět se zabýsklo a na
místě, kde tento kamínek ležel, byl zlatý dukát.
I ten si Mirka vzala. Měla z něj radost a chvá-
tala za tatínkem s o to větší rychlostí. V duchu
již viděla, jak bude mít radost tatínek, jak bude
mít radost maminka a jak si za ten dukát něco
hezkeho koupí.

Kámen nesla jen tak v ruce, ale dukát si scho-
vala pod šaty, aby jej nikdo neviděl. Naněštětí,
jak přišla na statek, tak byl tatínek v plné práci
a ještě nad ním stál zlý sedlák a křičel na něj, že
dělá pomalu. Jak uviděl Mirku, tak hned začal
láteřit, že přišla zase nevhod, že je všude plno
práce a ona že jde tak akorát všechny zdržovat.
Ale nebylo to tak, jediný kdo zdržoval, byl ten
sedlák sám.

V tom se ale opět usmálo sluníčko, pohládilo
kámen svými paprsky a opět se zabýsklo všemi
barvami na dvoře statku. Všichni se zastavili
a pohlédli, odkud se ta nádhera na dvoře bere.

Sedlák sám se nejprve ulekl, ale pak zjihnul.
Něco se v něm zlomilo k dobrému. Všem nařídil
přestávku v práci a sám chtěl věci přijít na kloub.
Viděl dobře, že je to zázračný, kouzelný kámen,
co má Mirka v ruce. Věděl také, že takovýto ká-
men obvyčejně přinese do hospodářství štěstí.

Hned nabídl Jankovi, že jej vyplatí celoroční
mzdou a výslužkou navrch, i když bylo teprve
přede žněmi. Žadonil jako malý chlapec, že ten
kámen chce. Mirka mu jej dala. Sedlák skuteč-
ně vyplatil Janka ze služby celoroční výplatou,
k tomu mu dal ještě hromadu výslužky v mou-
ce, mase a jiném jídle. K tomu přidal navíc kus
plátna, jeden oblek, který mu již byl malý v pase,
jedny boty velké, jedny boty zimní, krásný klo-
bouk a ještě hezcí čepici, kterou už stejně nenosi-
l. A aby to všechno Janek unesl, tak mu rovnou
dal na odvoz věci a výslužky trakač. A že si jej
může nechat. Pod vousy si stejně říkal, že mu ten
kámen pomůže jistě jinak.

Jak ujednáno, tak uděláno.

Janek s Mirkou odešli ze statku, jak se říká,
s muzikou. Přišli domů do Zlatého Potoka.
Manželka se nejdříve ulekla, co se asi stalo, že
Janek přišel domů ze služby. Ale jak uviděla
výslužku, mzdu za celý rok a vyslechla si, co se
stalo, tak byla ráda. Hned oběma navařila hrnec
dobrého jídla. Pak ale rozumovali, co si koupí
hned, a co potom.

Koupili si kus pole i s hospodářstvím od sou-
seda, který odešel do Červeného Potoka k dceři.
Manželku již neměl a byl na samostatné hospo-
daření starý, a tak byl rád, že své hospodářství
prodal. Janek byl zase rád, že bude hospodařit na
svém a nebude již muset chodit k sedlákům do
služby. Jen na práci do lesa musel, aby si vydělal
na dříví, které potřeboval nejen na otop, ale taky
na opravu chalupy a koupeneho hospodářství.
Děti byly rády za to, že měly tatínka každý den
doma, a tak jim všem vlastně ten kámen všem
přinesl štěstí.

A sedlák byl najednou také samá ochota, všem
pomáhal, jak se dalo. Na nikoho již nekřičel
a manželku také občas pohládil a řekl jí vlídné
slovo. Pracovat se muselo, ale bylo to najednou
vše jiné.

Pohádka o vánoční hvězdě

Pod Králickým Sněžníkem, pod horou Stráž-
ná, leží dlouhá vesnice Vojtiškov, v které kdysi
stál malý domeček, a v něm bydlela dívka
Kamila. Byla to hodná, skromná dívka, která
pomáhala nejen lidem, ale i zvířatům. Chodila
po lese a sbírala bylinky, které sušila a ty pak
uzdravovaly. Také sbírala lesní plody a houby,
a ty pak prodávala ve městě Hanušovice na tr-
žišti, aby měla na živobytí. To, co zbylo, rozdala
chudým.

Jednoho dne se vydala zase do lesa a sbírala
houby kolem jeskyně. Najednou zaslechla slabé
kvičení. Po chvíli zesílilo a bylo velmi žalostné.
Tak se Kamila vydala za tím zvukem. Přišla do
velké jeskyně, a co nevidí. Jeskyně je plná nadi-
tých pytlů.

„Co v nich asi je?“ řekla si a do jednoho na-
koukla. Světe div se, byl plný zlatáků! A stejně
tak i ostatní. Ale pořád se ozývalo to kvičení.
A to bylo to, co Kamilu nejvíce zajímalo. Protože
když někdo pláče, je to moc smutné. A tak šla
dále za zvukem, až přišla na konec jeskyně a tam,
v rohu, kvičelo malinké prasátko.

„Ale chudáčku, kde ses tady vzal?“, pohládila
ho Kamila a vzala do náručí. Prasátko se trochu
uklidnilo. Kamila ho vynesla z jeskyně a roz-
hlížela se po lese, ke komu prasátko patří. A už
z dálky přibíhala maminka prasnice a bráškové.
Vesele kvičeli na prasátko, a tak ho Kamila opa-
trně položila na zem a ono se chvatně rozběhlo
za svou rodinkou.

Po tváři Kamily se rozlila radost a zahrálo ji u sr-
dčka. Tak se to stává, když někomu pomůžeme.

Vydala zpátky do lesa na houby. A jak tak
sbírá, tu najednou zjevil se před ní vládce Krá-
lického Sněžníku Podbělník. A řekl: „Už dlouho
tě pozoruji, jsi hodná a také jediná, která si z jes-
kyně nevzala ani zlatku. A prasátko jsi zachráni-
la. Za odměnu jsou všechny pytle zlatáků tvé.“
Máchl kouzelnou holí a zmizel. A když přišla
Kamila do svého domečku, peníze byly uvnitř.
A tak si opravila domeček a rozdávala zlatáky
tomu, kdo to potřeboval.

Čas plynul, a zlatáček začalo ubývat. To se do-
zvěděl líný sedlák, který místo práce na poli rád
chodil do hospody. A tak aby ještě něco utrhl,
přišel za Kamilou a prosil, že má pole samý ká-
men a krávy nedojí, a že strašně potřebuje pe-
níze. Kamila ve své dobrotě mu dala plný pytel
zlatáků. Sedlák poděkoval, a místo aby šel domů,
tak utíkal rovnou do hospody a tam za darované
peníze hodoval, hrál karty a pil.

„No a co,“ mysl si. „Až mi peníze dojdou,
Kamila mi dá další.“

A tak se stalo, že prohýřil nejen zlatáky, ale
i svůj domek. Vydal se tedy znovu za Kamilou.
A začal naříkat a lhát: „Ty zlatáčky mi nestačily,
mám velké dluhy a musím platit daně. Budou Vá-
noce a já nemám co dát svým dětem a své ženě,
přišel jsem o domek, co si jenom počneme?“

Ale Kamila měla už jen pár zlatáků. Jak byla
hodná a štedrá, tak mu je dala, a dala mu i svůj
domek, aby jeho žena a děti měly kde složit hlavu.

„Já jsem sama, já už se nějak protluču,“ řekla
si. A šla do lesa, kde pomáhala zvířátkům a spala
v seně v krmelcích. Tak trávila své dny o samotě
a lidé na ni zapomněli.

Stalo se, že onemocněla. Bylo jí moc a moc špat-
ně a den před Štědrým dnem ji našel ležet v krmelci
Podbělník. Spala na seně, byla jí zima a měla horeč-
ky. Byla velmi slabá a jen lehounce dýchala. Podběl-
ník natáhl ruku na oblohu a utrhl kousek z černé
tmy. Z té udělal deku a Kamilu přikryl.

„Ach, holčičko moje,“ říkal. „Byla jsi bohatá,
a jak jsi dopadla se svojí štedrostí!“

Ale Kamila už ho neslyšela. Podbělník už jí
nemohl pomoci. Pomaloučku stoupala do nebe,
a jak tak stoupala, stávala se z ní krásná vánoční
hvězda. To proto, že byla tak moc hodná a také
proto, že byl zrovna Štědrý den.

A tak dodnes svítí na Vánoce Ježíškovi, aby
mohl obdarovat hodné děti. A není jen obyčejná,
žlutá, ale má na sobě i kousek fialové barvy. To
je ten kousek deky, kterou jí přikryl Podbělník.

Z Olšovských pohádek upravila
Radka Trávníčková

Veteráni na Vysoké

O letních prázdninách - v druhé polovině srpna 2018 - zavítali k rodině pana Karla Reichla z Vysoké jeho dobří známí s osobními automobily - veterány.

Ve středu 22. srpna 2018 se sešli v 17 hodin obdivovatelé a příznivci těchto vozů u Reichlů.

Se zájmem si prohlíželi přistavená auta, která byla vyrobená v 60. letech minulého století. Největší obdiv sklídila Škoda Felicia vyrobená v roce 1963. Přítomní pánové na tyto vozy s nostalgií vzpomínali a navzájem si sdělovali zážitky z cest.

K dobré náladě přispělo chutné chlazené pivo, které na tuto akci sponzoroval její organizátor - pan Karel Reichl.

Účastník akce

A tak tu žijeme...

Měsíc září a říjen je vždy na Vysoké zábavný, ale i pracovitý.

V sobotu 22. září se uskutečnil zájezd do Javorníku a Račího údolí. Prohlédli jsme si zámek Jánský vrch a historické náměstí, které se ve velkém opravuje. Autobus VOBUS nás odvezl do Račího údolí, které je známé krásnou tančírnou. Většina účastníků vystoupila na vyhlídku - Čertova kazatelna, odkud se kochali pohledem na Rychlebské hory.

Tím ale sobota nekončila. Pro zájemce vážné hudby se v naší kapli uskutečnil komorní koncert pod názvem „Pocta Schubertovi“, v podání Stupkova kvarteta z Olomouce. Své umění předvedli na housle Vladimír Žůrek a Martina

Fischerová, na violu Jiří Kobza a na violoncello David Kostrhon. Uslyšeli jsme méně známé skladby Fr. Schuberta. Opravdu krásný a hodnotný zážitek.

A co brigáda? Vždy před zimou uklízíme, opravují se oplocenky, nátěr bilbordů, údržba dětského hřiště, navezení zeminy k pomníku a úklid kaple. Akce se zúčastnilo 18 chatařů a odvedli kus práce. Závěr byl tradičně u Liborka u dobrého piva.

Také proběhla drakiáda, akce, na kterou se těší celý region. Bylo slunečné počasí, krásně foukalo a na louce pod kaplí létalo kolem čtyřiceti draků. Napočítal jsem asi 120 účastníků - dětí, rodičů a prarodičů. Ti nejmenší si odnášeli

diplomy, medaile, sladkosti a dárečky od sponzorů. Na závěr se u Libora opékaly špekáčky a vařily párky. Na drakiádu nám opět přispěly úřady Malá Morava a Hanušovice, Policie ČR, BESIP a další podnikatelé - všem upřímně děkujeme!!

A co nás čeká? 8. 12. - Mikuláš v kapli, 22. 12. - Vánoční koncert dětí ZŠ Bohdíkov, 24. 12. - zpíváme ve 22.00 hodin v stromečku v kapli a 31. 12. o půlnoci bude velký ohňostroj na „Centrálním náměstí“.

Přijedte a bavte se s námi.

Mgr. Jaromír Straka

Fotbalisté sbírají síly na jarní zlepšení výkonu

Po nepřesvědčivých a nevyrovnaných výkonech spočinulo mužstvo Sokola Malá Morava před zimní přestávkou, ve fotbalovém okresním přeboru III. třídy, na nelichotivém posledním třináctém místě. S otevřením jarní části soutěže lze tedy optimisticky očekávat, že bude následovat výrazné herní zlepšení a odskok ze dna tabulky.

Co této smutné bilanci předcházelo, nejlépe ilustruje pohled na výsledky posledních utkání.

Jedlí - Malá Morava 2:3 (poločas 1:1, penalty 2:4; hrálo se v neděli 2. 9., 65 diváků, rozhodčí Jiří Beran).

Malá Morava - Podolí 3:4 (poločas 0:2, penalty 3:4; hrálo se v sobotu 8. 9., 90 diváků, rozhodčí Pavel Jílek).

Pisarov - Malá Morava 3:2 (poločas 1:1; hrálo se v neděli 16. 9., 85 diváků, rozhodčí Miroslav Horáček).

Lukavice - Malá Morava 4:2 (poločas 1:1; hráno 30. 9., 100 diváků, rozhodčí Lukáš Zbožíněk).

Malá Morava - Líbivá 2:4 (poločas 2:2; hrálo se v sobotu 6. 10., 65 diváků, rozhodčí Lukáš Foral).

Palonín - Malá Morava 2:1 (poločas 0:1; hrálo se v sobotu 13. 10., 62 diváků, rozhodčí Milan Holík).

Malá Morava - Krchleby 3:4 (poločas 1:1, penalty 4:5; hrálo se v sobotu 20. 10., rozhodčí Rudolf Hejtmánek).

Bludov B - Malá Morava 5:2 (poločas 4:0; hrálo se v neděli 28. 10., 58 diváků, rozhodčí Oldřich Šula).

Malá Morava - Leština B 1:3 (poločas 1:1; hrálo se v sobotu 3. 11., 45 diváků, rozhodčí Pavel Jílek).

Tabulka po podzimní části soutěže:

1. Loštice B	13	12	0	1	52:6	35
2. Libina B	12	10	0	2	60:15	30
3. Líbivá	12	8	0	4	35:23	23
4. Leština B	12	8	0	4	33:22	22
5. Palonín	13	6	0	7	24:17	20
6. Pisarov	12	6	0	6	22:28	19

7. Lukavice	12	5	0	7	18:23	17
8. Postřelmov B	12	6	0	6	17:39	17
9. Podolí	12	5	0	7	17:32	14
10. Krchleby	12	5	0	7	14:19	13
11. Bludov B	12	4	0	8	18:47	12
12. Jedlí	12	3	0	9	19:38	9
13. Malá Morava	12	1	0	11	21:41	6

Holba cup 2018

Šťastní vítězové letošního Holba cupu na hřišti Sokola Malá Morava v Podlesí, fotbalisté ze Starého Města.
Foto Kamila Tóthová

Letošní ukončení velkých prázdnin ve Vojtíškově proběhlo ve sportovním stylu.

Foto Kamila Tóthová